METODELE PREDĂRII DANSULUI CLASIC

Zinaida DOROFEEV,
Conducătoare de cerc
Centrul Republican pentru
Copii și Tineret ,,Artico'' Chișinău
E-mail: *zinaidadorofeev@gmail.com*
ORCHID ID: 0000-0002-8345-1645

Rezumat. *Dansul clasic, cu rădăcini adânci în tradițiile baletului european, reprezintă o formă artistică rafinată ce presupune o tehnică riguroasă și o disciplină constantă. Predarea acestui tip de dans se bazează pe diverse metode pedagogice care vizează dezvoltarea abilităților fizice și artistice ale elevilor. În acest articol, voi explora principalele metode de predare utilizate în dansul clasic, începând cu abordările tradiționale și continuând cu cele moderne, cu accent pe aplicabilitatea acestora în educația artistică.*

Cuvinte-cheie: *dans clasic, tehnică, artistizm, muzicalitate.*

METHODS OF TEACHING CLASSICAL DANCE

Summary. *Classical dance, with deep roots in the traditions of European ballet, is a refined art form that requires rigorous technique and constant discipline. The teaching of this type of dance is based on various pedagogical methods aimed at developing the physical and artistic abilities of students. In this article, I will explore the main teaching methods used in classical dance, starting with traditional approaches and continuing with modern ones, with an emphasis on their applicability in art education.*

Keywords: *classical dance, technique, artistry, musicality.*

INTRODUCERE

Dansul este un limbaj plastic, caracteristic oamenilor, dar si părărilor, animalelor. Prin dans exprimăm trăiri, emoții, transmitem mesaje. Pentru moldoveni, dansul are o semnificație aparte, în special, dansul popular traditional.

„Dansul clasic reprezintă un ansamblu de mișcări artistice convenționale care constituie baza tenhică a coregrafiei, a spectacolelor de balet etc. Dansul clasic urmăreşte formarea şi perfecţionarea „instrumentului” corpul uman prin însuşirea şi stăpânirea diferitelor sale mişcări, cu scopul atingerii obiectivelor finale, desăvârşirea tehnică şi interpretativă. Fiecare mişcare are o denumire specifică, în limba franceză, care trebuie cunoscută, înţeleasă şi însuşită de către cursant” [5]. Prin urmare, dansul clasic constituie baza horeografiei și este important ca în procesul de formare a competențelor horeografice la copii să fie respectate cerințele de bază: „formarea plasamentului corect, răsucirea poziţiei en dehors, coordonarea corpului cu mişcările

braţelor, capului şi a picioarelor, însuşirea corectă a elementelor de tehnică specifică (sărituri, rotaţii), dobândirea echilibrului, flexibilitatea articulaţiilor, forţa şi elasticitatea musculară, dezvoltarea rezistenţei la efortul muscular şi respirator, formarea şi dezvoltarea calităţilor fizice, ţinând cont de particularităţile anatomo fiziologice ale cursanţilor” [Ibidem, p. 6].

Predarea dansului clasic a evoluat treptat, de la învățarea prin observație și repetare, la structuri pedagogice mai sofisticate. În cadrul acestei metode tradiționale, elevii sunt învățați prin imitație, urmând pașii unui coregraf sau ai unui instructor mai experimentat. La începutul procesului, elevii învață mișcările de bază ale dansului clasic, în special pozițiile picioarelor, brațelor și corpului.

O metodă importantă este sistemul lui Vaganova**,** dezvoltat de profesorul rus Agrippina Vaganova, care a revoluționat predarea baletului în Rusia și în lume. Sistemul Vaganova este structurat pe 8 nivele de dificultate, fiecare având un set specific de exerciții și mișcări care sunt învățate în mod progresiv. Aceasta metodă pune accent pe consolidarea forței fizice, a tehnicii corecte și a expresivității. De asemenea, elevii sunt învățați să își coordoneze mișcările într-un mod armonios și estetic, respectând principiile de simetrie și echilibru ale dansului clasic.

Începând cu secolul XX, au apărut diverse inovări în ceea ce privește tehnicile de predare ale dansului clasic, influențate de progresele în domeniul psihopedagogiei și educației fizice. Una dintre aceste metode este tehnica Cecchetti**,** care pune accent pe pregătirea fizică riguroasă, dar și pe dezvoltarea înțelegerii teoretice a coregrafiei. Această metodă include un sistem detaliat de exerciții zilnice, care vizează consolidarea mușchilor, îmbunătățirea posturii și a coordonării.

Metodele moderne de predare încep să se concentreze mai mult pe îmbunătățirea expresivității și a creativității dansatorilor. În acest sens, unele școli de balet și profesori includ practici de improvizație și explorare a mișcărilor, încurajând elevii să își dezvolte propria viziune artistică, pe lângă tehnica clasică strictă. Aceste abordări sunt folosite, de obicei, în cadrul pregătirii pentru spectacole, acoperind atât partea tehnică, cât și pe cea creativă.

Metoda Cecchetti a fost dezvoltată de italianul Enrico Cecchetti, un alt nume proeminent în istoria dansului clasic. Aceasta pune un accent deosebit pe corectitudinea execuției mișcărilor și pe controlul tehnic al dansatorului. Metoda Cecchetti este recunoscută pentru faptul că pune un accent deosebit pe dezvoltarea echilibrului, aliniamentului corect și al controlului postural.

Principalele caracteristici ale metodei Cecchetti sunt:

- Corectitudinea tehnică: Metoda pune accent pe execuția impecabilă a fiecărei mișcări, cu o atenție deosebită la detalii.

- Stabilirea unei structuri riguroase: Lecțiile de dans se împart în secvențe clare, care sunt urmate în mod sistematic.
- Concentrarea asupra mușchilor de bază: Se pune accent pe dezvoltarea mușchilor profunzi și pe îmbunătățirea stării fizice generale a dansatorului.

Metoda Balanchine

Metoda Balanchine, creată de legendarul coregraf american George Balanchine, se caracterizează printr-o abordare mai flexibilă și mai inovativă a dansului clasic. Balanchine a fost cunoscut pentru dorința sa de a rupe granițele dansului clasic tradițional, iar metoda sa reflectă această filozofie. În loc să urmeze structuri rigide, metoda Balanchine se concentrează pe crearea unui dans fluid, care pune în evidență expresivitatea și libertatea de mișcare.

Principalele caracteristici ale metodei Balanchine includ:

- Focalizarea pe viteză și dinamism: Un dans clasic mai liber, cu mișcări rapide și energice.
- Adoptarea unui limbaj al mișcării mai inovator: Spre deosebire de alte metode, Balanchine a încurajat o abordare creativă și adaptabilă a pașilor și pozițiilor clasice.
- Dansul ca formă de expresie personală: Un accent deosebit este pus pe dezvoltarea expresivității și a caracterului individual al dansatorului.

Metoda Bournonville

Creată de August Bournonville, această metodă se concentrează pe specificul stilului de dans clasic din Danemarca. Metoda Bournonville pune un accent deosebit pe ritm, claritate și energie în mișcare. Este adesea asociată cu dansurile pline de vitalitate și grație.

Principalele caracteristici ale metodei Bournonville sunt:

- Îmbinarea tehnicii cu muzicalitatea: Ritmul și muzica joacă un rol esențial în învățarea pașilor și a secvențelor de dans.
- Accentul pe eleganță și grație: Mișcările trebuie să fie executate cu o eleganță fluidă, fără a pierde controlul tehnic.
- Dansul ca formă de comunicare: Această metodă pune accent pe ideea de a exprima povestea prin dans, fiind un stil foarte narativ.

Metoda RAD (Royal Academy of Dance)

Metoda RAD, dezvoltată în Anglia, este una dintre cele mai cunoscute metode de predare a dansului clasic la nivel internațional. RAD pune un accent deosebit pe educația tehnică, dar și pe dezvoltarea artistică și creativitatea dansatorului.

Principalele caracteristici ale metodei RAD sunt:

- Un sistem structurat de evaluare: Elevii pot obține examene și diplome în cadrul acestui sistem, care sunt recunoscute internațional.
- Abordare progresivă: Se pune accent pe construirea treptată a abilităților tehnice, începând de la nivelul de început și continuând până la nivele avansate.
- Formarea unui dansator complet: RAD promovează atât dezvoltarea tehnică, cât și pe cea artistică, formând dansatori versatili.

Un alt element esențial în procesul de predare a dansului clasic este utilizarea feedback-ului constructiv. Profesorii de balet sunt instruiți să ofere feedback specific, atât pozitiv, cât și corectiv, pentru a ajuta elevii să își îmbunătățească tehnica. Observațiile sunt formulate astfel încât să stimuleze autocontrolul și autoevaluarea elevului, într-un cadru de învățare bazat pe respect și sprijin continuu.

Metodele de predare moderne includ, de asemenea, o integrare mai puternică a educației fizice și a psihopedagogiei. Profesorii de dans clasic sunt încurajați să ia în considerare aspectele psihologice ale învățării, având în vedere că dansul clasic poate fi destul de solicitant din punct de vedere fizic și emoțional. Este esențial ca instructorii să dezvolte o relație de încredere cu elevii, sprijinindu-i nu doar în dezvoltarea tehnică, dar și în depășirea barierelor mentale.

Unele metode moderne de predare includ și tehnici de vizualizare și analiză, prin care elevii sunt încurajați să studieze secvențe video de balet sau chiar să analizeze mișcările și coregrafia în detaliu, pentru a înțelege mai bine mecanismele din spatele mișcărilor. Aceste tehnici ajută la dezvoltarea unei înțelegeri mai profunde a coregrafiei și a tehnicii.

CONCLUZIE

Predarea dansului clasic a evoluat semnificativ în ultimele decenii, de la metodele tradiționale bazate pe imitație și repetiție, la metodele moderne care încurajează exprimarea artistică și abordările individualizate. Integrarea tehnicii riguroase cu abordările creative și psihologice reprezintă cheia succesului în educația dansului clasic. Profesorii de balet trebuie să fie nu doar mentori în ceea ce privește tehnica, ci și susținători ai dezvoltării personale și artistice a elevilor lor.

Referințe bibliografice:

1. Cecchetti, A. (2004). *The Cecchetti Method of Classical Ballet: Theory and Practice*. The University of Chicago Press.

2. Clark, M. (2012). *The Classical Ballet Technique: A Theory-Based Approach*. Routledge.
3. Franklin, E. (2014). *Dance Imagery for Technique and Performance*. Human Kinetics.
4. Haskell, L. (2010). *Choreography and the Development of Dance Technique*. Oxford University Press.
5. Talpă, Svetlana. Metodica predării dansului clasic III: Suport de curs. Chişinău: Garomont Studio. 2019. 52 p. ISBN 978-9975-134-35-4.
6. Vaganova, A. (2000). *Basic Principles of Classical Ballet*. Dance Books.